

สรุปองค์ความรู้จากการจัดกิจกรรม โครงการจัดการความรู้ ด้านการผลิตบัณฑิต
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2555 (การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้)
เรื่อง “สอนอย่างไร.....ให้ถูกใจและถูกต้อง”
วันจันทร์ที่ 14 มกราคม 2556 ระหว่างเวลา 8.30 – 12.00 น.
ณ ห้องประชุม ชั้น 5 คณะเศรษฐศาสตร์ ท่าพระจันทร์

วิทยากร โดย 1) รศ.ภราดร ปริดาศักดิ์
2) ผศ.ชินุทัตย์ พรภักทรกุล

1. จัดทำเค้าโครงการบรรยายอย่างชัดเจนและตรงตามวัตถุประสงค์ของวิชานี้ อาจารย์บางท่านทำ outline แค่แผ่นเดียว มีแต่หัวข้อไม่มีรายละเอียด ซึ่งไม่มีเนื้อหาครอบคลุม การจัดทำ outline ควรมีความละเอียดให้มากกว่านี้ ซึ่งสามารถสื่อให้นักศึกษาเข้าใจได้ว่ามีเนื้อหาอะไรบ้างของวิชาที่เรียน

2. มาสอนสม่ำเสมอ ตรงเวลา ควรมาให้ตรงเวลาสอน วิทยากรแนะนำเทคนิค เช่น เวลาสอน 8.00 น. ไม่ควรเริ่ม 8.00 น.ตรง ควรเริ่มที่ 8.10 น. เพื่อให้นักศึกษาได้มีการเตรียมตัว และเลิกก่อนเวลาประมาณ 5 นาที ซึ่งทำให้นักศึกษาไปเรียนอีกวิชาหนึ่งโดยไม่รีบร้อน จะเป็นการสร้างความรู้สึที่ดีไม่เครียดให้กับนักศึกษาได้

3. ได้สอนครบถ้วนตามเค้าโครงการสอน ถ้าอาจารย์ทำ outline ละเอียดครบถ้วน การสอนก็จะมีประสิทธิภาพ แต่อาจารย์ก็ควรจะให้ครบตาม outline ของตน โดยขึ้นอยู่กับการวางแผนของอาจารย์ ผู้สอนว่ามีการเตรียมการสอนมานาน้อยแค่ไหน และถ้า outline มีเนื้อหาครบถ้วนเพราะฉะนั้นถ้าอาจารย์สอนครบถ้วน นักศึกษาก็จะได้รับข้อมูลครบถ้วนเช่นกัน

4. สอนอย่างมีลำดับขั้นตอนและต่อเนื่อง ซึ่งอยู่ใน outline อยู่แล้ว แต่ผู้สอนต้องอธิบายในห้องเรียนให้นักศึกษาเข้าใจว่าจะบรรยายเรื่องใดก่อน – หลัง และให้ครอบคลุมทุกเนื้อหา ผู้สอนควรมีการเตรียมสอนมาก่อนล่วงหน้า

5. อธิบายชัดเจน ยกตัวอย่างประกอบ เข้าใจง่าย

ลักษณะเบื้องต้นของผู้สอน

- มีความรัก ความศรัทธา คือ มีความชอบในอาชีพครู อาจารย์ มีความชอบในรายวิชาที่สอน รักและปรารถนาดีต่อนักศึกษา
- มีความรู้ คือ รอบรู้ในรายวิชาที่สอน รู้จักธรรมชาติของผู้เรียน รู้วิธีการบริหารจัดการ
- มีความสามารถในการปฏิบัติ สามารถแยกได้ดังนี้

- (1) เตรียมการสอน ผู้สอนควรใช้สไลด์ Power point ในการสอน เพื่อความสะดวกและถ้าเนื้อหา มีเยอะก็จะทำให้นักศึกษาเข้าใจง่าย การเตรียมการสอนที่ดีมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 การกำหนดจุดมุ่งหมาย คือ การมีจุดประสงค์หลักในการสอน
 - 1.2 การคัดเลือกเนื้อหา คือ ควรใส่เนื้อหาลงใน outline อย่างไรบ้าง ครอบคลุมแค่ไหน
 - 1.3 เอกสารตำราและอุปกรณ์ คือ จะใช้ตำราอะไรในการสอน อุปกรณ์ในการสอนมีอะไรบ้าง
 - 1.4 การเตรียมการวัดผลและประเมินผล คือ การมีวิธีการวัดผลให้คะแนนอย่างไรและมี การแจ้งผลใน เวลาที่เหมาะสม ประมาณ 2 สัปดาห์ ก่อน Drop “W”
- (2) ดำเนินการสอน มีการสอนที่นักศึกษาสามารถเข้าใจง่าย มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา การ ยกตัวอย่างเนื้อหาให้นักศึกษาเข้าใจง่าย
- (3) การวัดผลและประเมินผล ควรมีการแจ้ง คะแนนในเวลาที่เหมาะสม ไม่ควรข้ามจนเกินไป เพื่อ การตัดสินใจของนักศึกษาในการ Drop
- (4) การใช้เครื่องมืออุปกรณ์การสอน อาจารย์ผู้สอนควรใช้อุปกรณ์การสอนต่างๆ เป็น เพื่อความ สะดวกและง่ายในการสอน

6. กระตุ้นให้นักศึกษาคิด วิเคราะห์และ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม อาจารย์ต้องใช้เทคนิคการหาโจทย์ให้ นักศึกษาค้นคว้าทำในห้องเรียนและมีคะแนนให้เพื่อเป็นแรงจูงใจอีกทางหนึ่ง

7. ชี้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญหรือความสัมพันธ์ของวิชานี้กับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ต้องให้ ความสำคัญกับรายวิชาอื่นที่มีความเชื่อมโยงกัน อาจารย์ต้อง ชี้ให้เห็นความสำคัญในการเรียนเนื้อหาวิชานี้เพื่อ ไปเรียนวิชาต่อไปที่สูงขึ้น หรือวิชาอื่นที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เรียนกับวิชาที่กำลังเรียนอยู่ให้เกิด ความสัมพันธ์กันได้

8. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น ทุกๆ ครั้งที่อาจารย์สอนเสร็จควรมีเวลา ท้าย คาบเหลืออย่างน้อย 10 นาที เพื่อให้ให้นักศึกษาได้สอบถามหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนไป ว่ามี ข้อสงสัยหรือคำถามอะไรที่ยังไม่เข้าใจ ไม่ควรถามนอกเวลาเรียน ให้ถามในห้องเรียนจะดีกว่า

9. มีเอกสารหรือหนังสือ รวมทั้งการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา การกำหนดเอกสาร เนื้อหาในการ สอนต้องให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากอาจารย์ต้องทราบว่าเอกสารที่นำมาประกอบการสอนมี ความสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียนมากน้อยแค่ไหน เน้นปริมาณและความสอดคล้องของหัวข้อและเนื้อหา

10. มีการวัดผลการเรียนรู้ระหว่างภาคเรียนที่เหมาะสมกับ เนื้อหาและแจ้งผลในเวลาที่เหมาะสม อาจารย์ ได้พูดในตอนต้นแล้ว ควรมีการแจ้งผลคะแนนตามเวลาที่กำหนด

11. ก่อนสอน คือ เจตนาของอาจารย์ คืออะไร ควรเตรียมใจให้รู้ว่าเราควรสอนอย่างไรให้นักศึกษา ได้รับความรู้มากที่สุด จัดลำดับความสำคัญในการสอนและทำตามเป้าหมายที่เราได้วางไว้

12. ขณะสอน คือ สภาพจิตใจของอาจารย์ต้องมีความใจเย็น เพราะนักศึกษาบางคนอาจคุยกันไม่ สนใจอาจารย์ผู้สอน ดังนั้นอาจารย์จึงต้องมีการบอกกล่าว ตักเตือนนักศึกษาโดยการใช้คำพูดที่ไม่รุนแรง บอกด้วยเหตุผลให้นักศึกษาเข้าใจ เช่น การที่นักศึกษามาเรียนมีค่าใช้จ่ายที่สูง ควรที่จะตั้งใจเรียนให้มากกว่า การชี้ให้เห็นถึงความสำคัญความรับผิดชอบในการเรียน การพูดโน้มน้าวจิตใจของนักศึกษาให้สนใจในการ เรียน มีการให้กำลังใจนักศึกษาบ้างเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการเรียน เป็นต้น การพูดบรรยายใน ห้องเรียนไม่ควรพูดรอบเดียวจบ เพราะนักศึกษา จะไม่เข้าใจและจับประเด็นไม่ได้ ควรพูดย้ำเนื้อหา หลายๆ รอบ ให้นักศึกษาจับประเด็นให้ได้ และการสอนไม่เพียงแต่สอนเฉพาะเนื้อหาในตำราเพียงอย่าง เดียว ควรมีการสอนนอกตำราบ้าง เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ที่หลากหลายมากขึ้น ในส่วนของการถาม – ตอบ ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เป็นสิ่งสำคัญในการเรียน และการบ้านที่ให้นักศึกษาทำบ่อยๆ เมื่อ เฉลยคำตอบแล้วควรเป็นการเฉลยพร้อมคำอธิบายอย่างชัดเจนว่าคำตอบที่ถูกต้องเป็นอย่างไร

13. หลังสอน คือ ต้องมีการประเมินผลการสอนของตนเองว่า การสอน ณ วันนี้เราสอนเป็นอย่างไร นักศึกษาเข้าใจมากน้อยแค่ไหน หรือนักศึกษามีคำถามที่นอกเหนือจากบทเรียน ผู้สอนต้องหาคำตอบมา ให้ได้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้พัฒนาตนเองในการสอนมากขึ้น และไปถ่ายทอดให้นักศึกษาได้รับความรู้ต่อไป

สรุป “สอนอย่างไร...ให้ถูกใจและถูกต้อง” การสอนที่เป็นตัวของตัวเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด การมี ใจรัก ในการสอน การมีคุณธรรมในการสอน เพราะนักศึกษาก็เปรียบเสมือนลูกหลานของเรา ผู้สอนมีหน้าที่ อบรมให้นักศึกษาเป็นคนดี มีความรู้ เพื่อเป็นคนดีของสังคมต่อไป